

BELÜGYMINISZTERIUM

DR. PINTÉR SÁNDOR
miniszter

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: V/ 0 0 0 0 8 - 2 / 2021	
Érkezett: 2021 JAN 27.	
Példány: /	Kezelőiroda: Készítve
Melléklet: / db	lu

Dr. Sulyok Tamás úrnak,
Elnök

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: Állásfoglalás megküldése a
V/00008/2021. számú alkotmányjogi
indítvány vonatkozásában
Iktatószám: BM/729-14/2021.
Hiv. szám: V/00008/2021.

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alkotmánybíróság honlapján elérhetővé vált V/00008/2021. számú, a hontalanság megállapítására irányuló eljárás tárgyában benyújtott indítvánnyal kapcsolatosan az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 57. § (1b) bekezdése alapján, mint a jogszabály megalkotója álláspontomról a mellékletben foglaltak szerint tájékoztatom.

Budapest, 2021. január „²⁵ .”

Üdvözlettel:

Dr. Pintér Sándor

MELLÉKLET

Az Alkotmánybírósághoz a V/00008/2021. számon benyújtott indítvánnyal kapcsolatos
belügyminiszteri álláspont

1. Az indítvány tartalma

A beadványban a Fővárosi Törvényszék a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 78. § (1) bekezdés c) pontja nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását és így annak megsemmisítését, valamint alkalmazhatóságának kizárását kéri.

A beadvány szerint a felperes hontalanság megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő, melyet az idegenrendészeti hatóság elutasított arra való hivatkozással, hogy az ügyben szakhatóságként eljáró Alkotmányvédelmi Hivatal és Terrorelhárítási Központ szakhatósági állásfoglalása alapján a felperes Magyarországon való tartózkodása a nemzetbiztonságot veszélyezteti.

A Harmtv. 78. § (1) bekezdés c) pontja szerint „a hontalanság megállapítására irányuló kérelmet határozattal el kell utasítani, amennyiben a kérelmező tartózkodása sérti vagy veszélyezteti Magyarország nemzetbiztonságát.”

A beadványban foglaltak szerint a Harmtv. 78. § (1) bekezdés c) pontja sérti a 2002. évi II. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében New Yorkban, 1954. szeptember 28-án létrejött, a Hontalan Személyek Jogállásáról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Hontalansági Egyezmény) 1. Cikk 2. pontját.

A Hontalansági Egyezmény 1. Cikk 2. pontja szerint „A jelen Egyezmény nem vonatkozik:

(i) olyan személyekre, akik jelenleg - az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának kivételével - az Egyesült Nemzetek szerveitől vagy szervezeteitől védelemben vagy segélyben részesülnek, addig, amíg ez a védelem vagy segély fennáll;

(ii) olyan személyekre, akiket annak az országnak az illetékes hatóságai, melyben lakóhelyük van, olyan személyeknek ismertek el, mint akiket megilletnek az adott ország állampolgárságának birtoklásával járó jogok és kötelezettségek;

(iii) olyan személyekre, akiket illetően komoly okok állnak fenn annak feltételezésére, hogy:

a) a nemzetközi okmányokban megfogalmazottaknak megfelelően béke elleni, háborús vagy az emberiség elleni bűnöket követtek el;

b) a tartózkodási helyük államán kívül, mielőtt abba az államba bebocsátást nyertek, súlyos, nem politikai bűncselekményt követtek el;

c) az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes cselekmények elkövetésében vettek részt.”

A beadvány szerint a Harmtv. 78. § (1) bekezdés c) pontja a kizárás eseteit olyan újabb kizárási okkal bővíti, amely ellentétes a Hontalansági Egyezménnyel, valamint az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakkal is.

Az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját”, a Q) cikk (3) bekezdése szerint pedig „Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé”.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: V/ 0 0 0 0 8 - 2 / 2021	
2021. JAN. 27.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

2. Az indítvánnyal kapcsolatos álláspont

2.1. Az 1956. évi I. törvénnyel törvénybe iktatott Egyesült Nemzetek Alapokmánya 1. Cikk 1. pontja szerint az Egyesült Nemzetek célja, hogy fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot és evégből hathatós együttes intézkedéseket tegyen a békét fenyegető cselekmények megelőzésére és megszüntetésére a támadó cselekményeknek vagy a béke más módon történő megbontásának elnyomására, valamint békés eszközökkel, az igazságosság és a nemzetközi jog elveinek megfelelő módon rendezze vagy megoldja azokat a nemzetközi viszályokat és helyzeteket, amelyek a béke megbontására vezethetnek.

A Hontalansági Egyezmény 1. cikk 2. pont (iii) bekezdés c) pontja szerint az Egyezmény „nem vonatkozik olyan személyekre, akiket illetően komoly okok állnak fenn annak feltételezésére, hogy az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes cselekmények elkövetésében vettek részt.”

A „cselekmények” fogalmába álláspontom szerint minden olyan tevékenység beletartozik, ami veszélyezteti az Egyesült Nemzetek célját. A hontalanság megállapítására irányuló eljárásban eljáró szakhatóságok azt vizsgálják, hogy a kérelmező e cselekményeket elkövette-e.

Mivel ezt a klauzulát az ENSZ egyetlen okmánya sem definiálja pontosabban, azt – az aláíró államok szuverenitását tiszteletben tartva – az érintett állam hatáskörében hagyja, vagyis a Hontalansági Egyezmény hivatkozott rendelkezései a kérelmezők nemzetbiztonsági kockázatainak megítélése kérdésében széleskörű mérlegelési jogkörrel rendelkező államot felhatalmazzák arra, hogy a Hontalansági Egyezményben nem specifikált kérdéseket a belső jogban szabályozza.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a Harmtv. nem sérti a Hontalansági Egyezmény rendelkezéseit, az megfelel a Hontalansági Egyezmény szellemének azzal, hogy kizárólag olyan személy ismerhető el hontalanként, akivel szemben nemzetbiztonsági kifogás nem merült fel.

2.2. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa négy iránymutatást¹ adott ki a hontalanság témakörében. Az „**A hontalanok jogállása nemzeti szinten**” című **3. számú iránymutatás** (a továbbiakban: 3. számú iránymutatás) kitér a hontalanság megállapítására irányuló eljárás alatt álló személy helyzetére.

A 3. számú iránymutatás 16. pontja hontalannak tekinti a hontalan jogállást igénylő személyt, vagyis a kérelmezőt.

A kérelmezőt a 3. számú iránymutatás 15. pontja szerint megilleti a Hontalansági Egyezmény 16. Cikke szerinti önfoglalkoztatás joga, a 26. Cikke szerinti mozgásszabadság joga a szerződő állam területén, és a **31. Cikke szerinti kiutasítással szembeni védelem joga**.

¹<https://www.unhcr.org/hu/3493-huinformacioforrasokjogi-dokumentumokunhcr-kezikonyvek-ajanlasok-es-iranyelvek-html.html>

Az állam azon döntése, hogy a kérelmező teljesíti a hontalanság Egyezmény 1. Cikk 1. pontja szerinti feltételét, deklaratív természetű².

Az Egyezmény 31. Cikk 1. pontja szerint *„a Szerződő Államok a területükön jogszerűen tartózkodó hontalan személyt csak a nemzetbiztonság vagy közrend okából utasíthatják ki.”*

Álláspontom szerint az Egyesült Nemzetek céljával, a Hontalansági Egyezmény szellemével, és a következetes jogalkalmazás elvével ellentétes eredményre vezetne az az értelmezés, ha a kérelmezőt – aki a 3. számú iránymutatás szerint is nemzetbiztonság vagy közrend okából kiutasítható – nem lehetne nemzetbiztonsági szempontból ellenőrizni, vagy ha a hontalanság megállapítására irányuló eljárásban elvégzett nemzetbiztonsági célú ellenőrzés alapján kiutasítható kérelmezőt hontalanként kellene elismerni.

A fentiek alapján nem sérti a Hontalansági Egyezményt, ha a hontalanság megállapítására irányuló eljárás olyan szabályt tartalmaz, mely szerint a kérelmet határozattal el kell utasítani, amennyiben a kérelmező tartózkodása sérti vagy veszélyezteteti Magyarország nemzetbiztonságát, és ebből a célból a Harmtv. szakhatósági eljárást vezetett be.

3. Összegzés

A 2. pontban, az indítványozó kifogásaival kapcsolatosan tett megállapítások alapján álláspontom szerint nem merül fel a Hontalansági Egyezmény és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseiben foglaltak sérelme.

Megállapítható, hogy a Hontalansági Egyezmény 31. Cikkének és a 3. számú iránymutatás 15-16. pontjának együttes értelmezése nem zárja ki a részes államot abból, hogy a kérelmezővel szemben nemzetbiztonsági szempontú vizsgálatot végezzen, sőt, mivel a nemzetbiztonsági okból kiutasításnak is helye van, erre tekintettel a kérelem maga is elutasítható.

²az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának az „A „hontalan személy” meghatározása a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954. évi egyezmény 1. cikkének (1) bekezdése szerint” című 1. számú iránymutatása 9. pontja

